

# עונג שבת

|                      |                          |                                   |
|----------------------|--------------------------|-----------------------------------|
| ש"ק פר' "פנחס" תשפ"ה | נא לשמור על קדושת הגליון | גליון מס' 2252 / מערכת 0556712073 |
|----------------------|--------------------------|-----------------------------------|

## פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל וגו' הנני נותן לו וגו' [כ"ה, י"א]

ואדרבה הרי הרג את זמרי, ואם כן כל מצוה כזו יש לה רק שכר לעוה"ב ואינו אוכל פירותיהן בעוה"ז, ומדוע ניתן לפנחס שכר כאן בעוה"ז - הנני נותן לו את בריתי שלום, על זה אומרת התורה: "פנחס בן אלעזר השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי", היינו שבמעשה שלו מלבד הטוב לשמים שהיה בזה, על ידי קידוש ה' שעשה, היה בזה טובה עצומה לכלל ישראל שהרי השיב בכך את חמתי מעל בני ישראל ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, וזהו 'לכן' אמור לו הנני נותן לו את בריתי שלום, שמאחר והיה גם טובה לבריות, אם כן בדין הוא שיטול שכרו גם בעוה"ז, והיינו שאוכל פירותיהן בעוה"ז והקרן קיימת לו לעוה"ב, וזה כוונת המדרש בדין הוא שיטול שכרו, היינו בדין שיטול שכרו כבר בעולם הזה.

[זכרו תורת משה - הגאון רבי משה גפן זצ"ל]

## "הנני נותן לו את בריתי שלום" [כ"ה, י"ב]

שמים ואין לו דין של כהן שהרג את הנפש, והנני נותן לו את בריתי שלום ויכול לשאת כפיו. **הספורנו** אומר את בריתי שלום - ממלאך המוות, ואמנם פנחס האריך ימים הרבה משאר אנשי דורו שהרי כיהן במשכן שילה, בזמן פילגש בגבעה. לדעת **הנצי"ב** **בהעמק דבר**, הקב"ה בך את פנחס במידת השלום, שלא יקפיד ולא ירגז, ובשביל שטבע המעשה שעשה פנחס להרוג נפש, עלול לגרום להשאיר בלבו הרגשה רעה גם אחר"כ, לכן באה הברכה שיהא תמיד בנחת ובמידת השלום.

במדרש רבה: "אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו, לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום". וצריך ביאור הרי בשביל כל מצוה יש שכר, ומה היא ההדגשה כאן בדין הוא שיטול שכרו. וכתב ב"ברכת פרץ" ביאור נפלא, על פי דברי הגמ' במס' קידושין מ'. שהכלל הוא באלו מצוות שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז והקרן קיימת לו לעוה"ב, בדברים שהבריות נהנות ממנו והוי טוב לשמים וטוב לבריות, ונלמד מהפסוק (ישעיהו ג, י) "אמרו צדיק כי טוב, כי פרי מעלליהם יאכלו" וכי יש צדיק טוב ויש צדיק שאינו טוב, אלא טוב לשמים וטוב לבריות זהו צדיק טוב ועליו נאמר כי פרי מעלליהם יאכלו, שאוכל פירותיהם בעוה"ז, וצדיק שאינו טוב זה טוב לשמים ורע לבריות. ועל פי זה ביאר שהמעשה של פנחס לכאורה היה רק עניין של טוב לשמים, שקינא קנאת ה' צבקות על החילול ה' הנורא שהיה במעשה של זמרי, אבל לבריות לכאורה לא היה שום טובה,

בפירוש בריתי שלום נאמרו הרבה הסברים: לפי רש"י שזה שלום בינו לבין הקב"ה, שהכהונה שפנחס קיבל זה שכרו. **באברבנאל** והחזקוני וכן **האב"ע** אומרים שיהיה לו הגנה מפני קרובי זמרי וכוזבי, הם לא ילחמו נגדו ואין לו מה לפחד מהם, והחזקוני מוסיף דבר נוסף שפנחס היה דואג שכתוצאה מזה שהרג את זמרי לא יוכל לשאת את כפיו, שהרי כהן שהרג את הנפש לא ישא את כפיו, עד שהבטיחו הקב"ה שזה רציחה לשם

אמר להם: יעסוק בתורה ובגמילות חסדים" [סנהדרין צ"ח:].  
ה"חפץ חיים" ז"ל היה אומר: "יעסוק" פרושו התמסרות. כדרך שהאדם מתמסר לעסקיו בכל לבבו ובכל אונו, כך גם יעסוק בתורה ובחסד ואז ינצל. [עקבתא דמשיחא אות כ"ד]

הגה"ק רבי אלחנן וסרמן הי"ד, כשכותב על ימי עקבתא דמשיחא בספרו מביא את הדברים דלהלן: מה יעשה אדם בשעה קשה זו? כלום אבדה עצה ממנו? יש בתורה תשובה גם לתקופה זו. "שאלו תלמידיו את רבי אליעזר: מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח.

## הלכות טבילת כלים

שכתב בשו"ת "אור לציון", שאין זה כלי, ובשעה שהישראלי מחשיב עליו לשימוש נחשב שנעשה כלי ביד ישראל, צ"ב. ד. אם הולך לחברו לביקור וכיו"ב, ומכבדים אותו בכוס קפה וכיו"ב ויודע שאין כליו טבולים יש אומרים שלא חייב בטבילה בעראי גמור כזה, ויש מחמירים, וע"כ יבקש לשתות בכוס פלסטיק או קרמיקה שפטורים מטבילה. [טל. 5708673]

## בין המיצרים

אותו עד שיגיע למקום בחצר הנרצחים. כאשר הרב יונגרמן הגיע למקום המיועד לירייה, תפש פתאום את תיק הטלית והתפילין בשתי ידיו, הסתובב במהירות כאשר ידיו מושטות קדימה והתחיל להתקדם לעבר פניו של השוטר ההונגרי שהחזיק מולו את הרובה מוכן ודרך לירייה. והנה הבלתי יאומן קרה, כאשר עם כל צעד שעשה לקראת רובהו של השוטר ההונגרי כשהוא מחזיק בשתי ידיו לפניו את הטלית והתפילין החל השוטר ההונגרי לסגת לאחור, וכך צעדו כעשרה צעדים, כשהרב יונגרמן מתקדם לקראת השוטר, והשוטר נסוג לאחור לעיניהם הנדהמות של היהודים שעמדו במסדר. באמצע המצעד המוזר הזה נשמעה אזעקה ופצצות החלו נופלות מאווירונים של בנות הברית שהפציצו את בודפשט ללא הרף, אחת הפצצות נפלה על אותו בניין ששימש כבית חסות שוודי, ובמהומה שנוצרה החלו כולם לברוח ולחפש מחסה מפני הפצצות, וגם הרב יונגרמן צל הצליח להימלט ולהינצל, כאשר שאלו בנו הרב שלום מאיר יונגרמן שליט"א על סמך מה עשה זאת, ענה כי איננו יודע בעצמו, אך הרגיש מין דחף פנימי שלא יכל להשתלט עליו, ואמר שראה בעיניו של השוטר ההונגרי מן תדהמה מן התעוזה, ופחד מוזר מפני השקית של הטלית ותפילין. [זכרון מיכאל קובץ שיטות קמאי ביצה]

א. קופסאות או צנצנות קפה הבאים מחוץ לארץ, וכן הגרבר, אינו צריך להוציא את תכולתם לפני שמשתמש, שכלי שעשו רק להחזיק בו צרכי סעודה, פטור מטבילה. ב. אחר שסיים את תכולתם ובא להשתמש בו פעם שניה, צריך לטבול. ג. מה שנוהגים לאכול מגרבר, נראה דלאו שפיר, דנמצא משתמש בכלי סעודה של עכו"ם כמו כוס בלי טבילה. ומה

הר"ר יחיאל מיכאל יונגרמן זצ"ל ניצול השואה מסר נפשו להציל יהודים בימי השואה במלחמת העולם השנייה, והיה מלומד בניסים. פעמים רבות היה כפסע בינו לבין המוות. באחד הימים התפרצו אנשי הגסטאפו הגרמנים בליווי אנשי משטרה ההונגרית המיוחדת, לאחד מבתי החסות השוודית בו שהה הרב יונגרמן, בטענה כי הם מחפשים מרגלים רוסיים שהסתננו והתחבאו בין היהודים. הם הוציאו את כל היהודים וריכזו אותם בחצר לבדיקה ומיון. על כל היהודים היה להסתדר בשורה למסדר, ואנשי הגסטאפו עברו בין השורות והצביעו על החשודים, כל חשוד נלקח מיד לפינה אחרת בחצר ונורה למוות בו במקום. והנה איש גסטאפו הורה באצבעו על הרב יונגרמן ז"ל כחשוד, ופקד על אחד השוטרים ההונגרים לקחתו לפינת הנרצחים ולירות בו. מנהגו של הר"ר יחיאל מיכל במשך כל שנות המלחמה היה, כי את הטלית והתפילין שלו החזיק בתיק קטן שהיה תפור לשרוול מעילו וקשור ליד ימינו, ובכל מקום שהלך והתגלגל היו עמו תמיד הטלית והתפילין, ומעולם לא נפרד מהם גם במצבים הקשים ביותר. והנה כאשר הובל לירייה בחצר ושתי ידיו מורמות למעלה מעל ראשו, היטלטל לו באוויר תיק הטלית והתפילין, וככה הוא התקדם צעד אחד צעד, כאשר השוטר ההונגרי הולך אחריו עם רובה דרך מוכן לירייה, ומלווה

לע"נ הרב אהרן שמעון ב"ר יצחק שלמה ז"ל, לע"נ הרב משה דוד ב"ר שלום העשל ז"ל, לע"נ הרב דניאל ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ הרב יעקב יצחק ב"ר אהרן שמעון ז"ל, לע"נ מרת שרה ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ מרת צפורה ב"ר אליעזר יצחק ז"ל, לע"נ דינה ב"ר שלום ז"ל